

POSTACÍM: BP. 1085 STÁHLY U. 15. GYÖRI PÉTER 189-649

A Bizottság állásfoglalása a fővárosi un. átmeneti
munkásszállókra vonatkozó rövidtávú intézkedések
ügyében

Bizottságunk az elmúlt időszakban – ugyan nem egyszer határozott akadályokba ütközve – tényfeltáró és kapcsolatteremtő tevékenységet végezhetett a Fővárosi Tanács VB. un. átmeneti munkásszállóin. A lezárható következtetéseket foglaljuk össze röviden a következőkben. Véleményünket és javaslatainkat – melyeket az 1977. I. törvény szerint közérdeklőknek szánunk – pontokba szedjük, annak érdekében, hogy az érdemi válaszadás lehetőségét elősegítsük.

1./ A Fővárosi Tanács öt un. átmeneti munkásszállójának a fizikai állapota és felszereltsége, illetve a szállókra biztosított lakókörülmények és a lakók szociális helyzete igen differenciált képet mutatnak. E különbségek egy részén nem lehet, egy részén viszont lehet és kellene is változtatni.

Nevezetesen, minden szállón egységesen biztosítandó a megfelelő fekhely, az elfogadható éghetű és annak rendszeres cseréje, legalább az évenkénti higiéniai mosás, a téli időszakban a folyamatos fűtés, biztosítandó a rendszeres hideg-melegvíz ellátás, a mosdó-, fürdő-, főző- és mellékhelyiségek elfogadható színvonalu használhatósága. Szintén egységesen biztosítható a szállók hűtőgéppel, mosógéppel-centrifugával és televízióval való felszerelése és az ezekhez történő akadálymentes hozzájutás.

2./ A Fővárosi Tanács VB. öt un. átmeneti munkásszállójának az intézményrendszeri strukturán belüli jelenlegi helye – nevezetesen, hogy a Fővárosi Szociális Otthon /Dózsá Gy. ut 82/b./ üzemelteti azokat – nem tekinthető megfelelőnek. Kivánatos lenne első lépésként visszaállítani a szállók önálló üzemeltetését, a későbbiekben pedig külön-külön karitativ, vagy állami szociális szervezetekkel közös működtetését.

Jelenleg az átmeneti szállók szakmai /szociálpolitikai/ felügyeletét, irányítását nem tartjuk elégségtőnek. Meg kell jegyezni, hogy ennek okai igen szerteázgatók.

Valamennyire is megnyugtató az lenne, ha minden szálló élére egy szakképzett, vagy legalább a szakképzést vállaló, illetve hasonló területen megfelelő gyakorlati rendelkező szociális szervező, szociális munkás lenne kijelölve, aki mellett szállónként legalább egy főállású szociális munkás is dolgozna. Úgy ítéljük meg, hogy ugyanakkor a jelenlegi gondnokok, gondnokhelyettesek, adminisztratív állományú dolgozók "gondnoki és adminisztratív" feladatai racionalizálhatók, összevonhatók.

A szempontok figyelembe vételét hangsúlyozottan érvényesíteni kellene a jelenleg betöltetlen Könyves Kálmán köruti gondnoki állás betöltésekor és meghatározásakor éppúgy, mint idővel a Dobosi utcai szálló esetében is.

Itt most nem térünk ki a megfelelő szakmai felkészültséggel és szemlélettel rendelkező majdani szállóvezetés részletes munkaköri feladatainak leírására, de annyit bizonyos, hogy aktívan megszervezett külső támogatók, karitatív segítők, aktivisták stb. nélkül egy megújult vezetés sem tud majd megőrizni a feladatokat. Az intézményirányítás és a házirend revíziójával már most lehetővé kell tenni, hogy az ezt gátló akadályok teljességgel megszűnjenek.

3./ A legösszetettebb döntéseket a felsoroltakon túl mégis az ún. átmeneti munkásszállók funkciójának módosítása, régi-új szociális funkciójuk ismételt kialakítása igényli. A mára összekeveredett funkciókat tükrözi mind a szállók szervezeti helyének többszöri módosítása, mind a belső szervezeti és személyi rendszertorzulása, mind a hatályos SZMSZ és a végrehajtott díjtételezés, mind pedig az a tény, hogy a lakók egy jelentős része nővérszálló-pótlékként jutott itt elhelyezéshez, mások a Fővárosi Tanács különböző intézményeiben dolgozókként használják a "munkásszállókat", megint mások a szociális otthonok fogadóképtelensége miatt lettek itt, jelentős a szállókon az ellátásra szoruló, de ellátásban nem részesülő idősök, testi és lelki fogyatékosok, sérültek, alkohol-betegek száma és a szállók a börtönből szabadultak, állami gondo-

zásból kikerültek, hajléktalanok egyfajta átmeneti menedékhelyet is a fővárosban. Javasoljuk, hogy az önkéntesség és a fokozatosság elvét betartva kezdődjön meg a szállók szociális profiljának egyértelműbb kialakítása.

A felvételnél törekedni kell arra, hogy az egészségügyi dolgozók elsősorban a fővárosi nővérszállásokon juthassanak elhelyezéshez, vagy alberteti díjtérítésben részesüljenek; a szociális, elme-szociális otthoni férőhelyre jogosultak a megfelelő szakintézményekbe kerülhessenek, illetve házi szociális gondozásban részesülhessenek, a munkásszállóval még rendelkező vállalatokhoz való átirányítás is folyamatos kell legyen.

A szállók közötti költöztetések ne büntetés-jutalom alapján történjenek, hanem a megfelelő, szakszerű gondozás elősegítését szolgálják.

A Doboz utcai és a Könyves Kálmán körüli szálló alkalmas, illetve alkalmassá tehető a legakutabb helyzetben lévő hajléktalanok, illetve börtönből kikerültek ideiglenes menhely jellegű, növekvő arányu befogadására. A Dózsa György uti volt Népszálló alkalmas részben ugyanilyen ideiglenes menhely jellegű működésre, részben az állami gondozásból kikerültek, a kevésbé összetett gondokkal küzdő lakástalan egyedülállók időszakos befogadására. Végül a Szobai utcai és a József nádor téri kisebb szállók nagyobb akadályok nélkül átalakíthatók hajléktalan párok, illetve "kivert anyák" ideiglenes, krízismegoldó intézményeivé.

Hangsúlyozzuk, hogy e profilok kialakítása csak egyértelmű koncepció alapján, fokozatosan, elsősorban a felvétel és a belső átcsoportosítás eszközeivel és az előző két pontban említett módosítások életbeléptetésével hajtható végre.

Bizottságunk - mint már többször hangsúlyoztuk - továbbra is kész a maga lehetőségét szerint aktívan támogatni és résztvenni a jelenlegi helyzet javítását célzó munkálatokban.

Vélaszukat vérvva, maradunk tisztelettel

1989. okt. 4.

"Hajléktalanokért" Társadalmi Bizottság